

Na úvod je třeba poznamenat, že **španělská střední škola** většinou odpovídá **druhému stupni základní školy** v České republice. Žáci do ní nastupují po 6 ročnících základní školy ve 12 letech.

Škola

Škola, na které jsem měla možnost stínovat práci učitelů a sama učit se nazývá **IES TEROR**, adresa: **JOSÉ MIRANDA GUERRA 3, TEROR, GRAN CANARIA**

(nachází se v horách v městečku Teror, 45 minut autem od hlavního města Las Palmas na ostrově Gran Canaria). Jedná se o velkou státní školu, do které dochází cca 1 000 studentů. Skládá se ze 4 částí:

- ESO = povinné střední vzdělání (4 ročníky) 12 – 16 let (před tím docházejí děti na základní školu do 6 ročníků ve věku od 6 – 12 let)
- Bachillerato - příprava k maturitě (2 ročníky) 16 – 18 let
- Odborné vzdělání 16 – 18 let
- Praktická škola 13 – 16 let

Školní rok

Učitelé nastupují do školy od 1. září a studenti od 10. září školního roku. Školní rok končí studenti 22. června a učitelé 30. června každého školního roku. Školní rok se dělí na **třetiny – trimestry**.

- 1 – od 12. září do 22. prosince
- 2 – od 10. ledna do konce března
- 3 – od 1. dubna do 22. června

Na konci každého trimestru studenti dostávají vysvědčení se známkami – **rodiče si vysvědčení stáhnou a vytisknu ze školního systému**.

Učitel

Každý učitel **vyučuje pouze jeden předmět**. Vláda rozhoduje o tom, kde bude učitel pracovat, a může rozhodnout o jeho přemístění během školního roku nebo jej poslat každý školní rok na jinou školu podle potřeby, dokud učitel nesloží **speciální zkoušku pro státní zaměstnance**, která mu zaručí trvalé zaměstnání na jedné škole jako státnímu zaměstnanci. Další učitelé jsou zapsáni na čekacích listinách (nezaměstnanost 35 %). Učitel nemůže učit na jiném typu školy, než na jaký složil speciální zkoušku jako státní zaměstnanec, ani vyučovat jiný předmět. **Přímá vyučovací povinnost učitele** při plném úvazku je **18 hodin přímé výuky týdně**. Pokud učitel onemocní nebo jede na Erasmus, pošle zřizovatel do školy jiného učitele ze seznamu čekatelů s požadovanou aprobací, který učitele zastoupí.

Školní den

Školní den **začíná v 8.00 ráno** a všichni žáci končí ve stejnou dobu ve 14.00 odpoledne. Žáci mají 6 vyučovacích hodin denně od pondělí do pátku. **Vyučovací hodina trvá 55 minut** a učí se tři vyučovací hodiny bez přestávek, následuje 30minutová přestávka a opět tři hodiny bez přestávek.

1. 8.00 – 8.55
2. 8.55 – 9.50
3. 9.50 – 10.45
10.45 – 11.15 přestávka (jediná za celý školní den)
4. 11.15 – 12.10
5. 12.10 – 13.05
6. 13.05 – 13.55

Výuka končí ve 14.00 odpoledne, kdy přijedou ke škole autobusy všech velikostí podle počtu žáků a odváží žáky do jejich vesnic. Odpolední vyučování se nekoná. Školy nemají školní jídelny, žáci obědvají doma. Ve škole je jen kavárnička na nápoje a cukrovinky, ale ta je již 2 roky z důvodu covidu zavřená.

Známky

Pro hodnocení se používají **číslíce od 1 do 10, kde 1 je nejhorší a 10 je nejlepší hodnocení**. Pro úspěšné absolvování předmětu je třeba dosáhnou jako **minimum známku 5**. Během trimestru se nedává mnoho známek, nejdůležitější jsou známky z písemných zkoušek z každého předmětu na konci trimestru. Vysvědčení se nerozdává, tisknou si jej rodiče z elektronického školního systému.

Třída

Průměrný počet žáků ve třídě je 20. Každý má samostatnou lavici. Kvůli covidu mají na podlaze čáry a nemohou lavice přemísťovat. Ve škole není topení, pocitově **je tam zima** (studenti i učitelé nosí kabáty), také je ve škole **poměrně velký hluk**. Žáci se nepřezouvají, nemají šatny. Aktovky si věší zezadu na židli. Většinou píšou na papíry, ne do sešitů. Ve třídě je bílá tabule, počítač, reproduktory a projektor. Fixy si nosí každý učitel sám.

Cizí jazyky

Na výuku cizích jazyků studenti nejsou rozděleni do skupin. **S výukou anglického jazyka začínají na základní škole** a mají postupně 1, 2, 3 hodiny týdně. Během povinné střední docházky ESO potom ve **všech 4 ročnících mají 4 hodiny anglického jazyka týdně**. Jako **druhý cizí jazyk se vyučuje francouzština** – učebnice jsou pouze ve francouzštině: Pluriel 3, Editorial Santillana. Druhý cizí jazyk se učí **od prvního do čtvrtého ročníku 2 hodiny týdně**. V nabídce nejsou žádné další cizí jazyky. Úroveň jazyka – učitelé mají velmi dobrou úroveň jazyka bez výrazného přízvuku, studenti v porovnání s českými studenty mají obecně úroveň nižší jak v anglickém, tak francouzském jazyce a často velmi silný přízvuk.

Stínování práce učitele – job-shadowing

Moje praxe ve škole trvala **5 pracovních dní** a byla jsem postupně stínovat nebo učit **ve 20 hodinách výuky** různých předmětů. Stejně jako u nás, provádějí ve škole praxi a následky studenti vysokých škol, takže jsem mohla pozorovat i práci v tandemu a hodinu vedenou studentem. Týden, kdy jsem ve škole stinovala byl projektový týden zaměřený na „**Den žen 8. března**“. Všechny předměty zpracovávaly toto téma z různých úhlů pohledu. Typickou barvou tohoto dne je barva lila –

světle fialová. O této barvy se ladily roušky, papíry, trička, oblečení a všechny výrobky. 8. března se konala **velká výstava prezentací** ke dni žen na nádvoří školy.

Příklady hodin, ve kterých jsem stínovala práci učitele nebo učila v tandemu:

Třídnická hodina – 2. ESO věk 13 let (20 studentů)

Třídnická hodina se koná na začátku každého trimestru a je vedena třídní učitelkou nebo učitelem. Učitelka shrnula minulý trimestr a povzbuzovala žáky k práci v nadcházejícím trimestru. Zmínila jejich cíle a kde mají rezervy a také, čeho by měli dosáhnout. Třídní učitelka se snažila motivovat studenty a vysvětlovat, jak pracovat na úspěšném zvládnutí trimestru s individuálními doporučeními jednotlivým žákům.

Dále se zabývala se chováním a soužitím mezi studenty navzájem a mezi studenty a učiteli. Poskytovala rady, jak si plánovat práci a zkoušky, jak pracovat s časem, aby vše zvládli. Připomínali si a vysvětlovali, že je třeba dodržovat pravidla a jak je respektovat. Dále třídní učitelka mluvila o stanovení denních, týdenních, trimestrálních cílů. Zdůrazňovala samostatnou práci žáků, metody, jak pracovat a připravovat se do výuky.

Španělský jazyk a literatura – 1. ESO věk 12 let (20 studentů)

Ve třídě byla přítomna paní učitelka a paní asistentka

Téma: Vyprávění tradičních pohádek / ústní tradice s praktickým nácvikem vystupováním před třídou a nácvikem projevu před více lidmi. K nácviku byla použita papírová trubička například od papírových utěrek, kterou si žáci měli za úkol vyzdobit tematikou pohádky, kterou prezentovali. Postavili se před třídu, pohádku říkali z paměti, mluvili do té trubičky – nácvik práce s hlasem před publikem.

Každý žák si připravil jinou pohádku, kdo půjde k tabuli, losovalo losovací zařízení na tabletu. Pohádky, které si žáci vybrali byly: Sněhurka, Kráska a zvíře, Popelka, Červená Karkulka, Cínový vojáček, Krysař, Kuře a Zlaté vejce a další.

Bylo vidět, že je to pro žáky první projev před publikem, měli trému, ale tím, že se soustředili na mluvení do trubičky, ji tolik nepociťovali a všichni to velmi dobře zvládli.

IT v počítačové učebně – 4. ESO věk 16 let (15 studentů)

Hodina probíhala v počítačové učebně. Každý student měl svůj počítač, takže pracoval samostatně podle instrukcí učitele, které promítal a vysvětloval na tabuli. Tématem hodiny byla

práce s nástroji pro práci s obrázkem. Základem byl obrázek katedrály a používali se nástroj na otáčení objektu na obrázku, nástroj na zvětšení obrázku, nástroj na oříznutí obrázku, nástroj na naklonění obrázku a nástroj na vytváření perspektivy.

Žáci pracovali samostatně podle instrukcí učitele, pokud někomu něco nešlo, vždycky mu někdo pomohl. Atmosféra ve třídě byla klidná, nikdo

nerušil. Protože jsem seděla vzadu, viděla jsem na obrazovky a všichni dělali, co měli, nikdo neutíkal na internet apod.

Občanská výchova – 4. ESO věk 16 let (14 studentů)

Tématem hodiny byl mezinárodní den žen a jeho historie s důrazem na boj žen o volební práva, právo na práci a práva žen obecně. Výuka probíhala formou diskuse o historickém vývoji a vlivu hnutí žen ve Francii a Velké Británii (sufražetky).

Ve Francii učitel rozebíral boj za svobodu, vývoj v 18. století v oblasti společnosti a vyústění ve Velkou francouzskou revoluci. Ve Velké Británii byl kladen důraz na boj za pokrok, vývoj v 18. století a nástup průmyslové revoluce, existence třídní společnosti, funkce parlamentu, sociální ekonomika, politika, sufražetky a boj žen za volební právo.

Forma výuky: převládá dialog mezi učitelem a žáky, ti byli vedeni k formulaci názorů a jejich vysvětlení, důraz byl kladen na významná data a událost a jejich dopad na současnost.

Francouzský jazyk (druhý cizí jazyk) – 3. ESO věk 15 let (18 studentů)

Tématem hodiny byl opět Den žen – Násilí na ženách, nerovnost v přístupu k práci. Učitel využíval pracovní listy se slovní zásobou k popisu osob - popis vzhledu, popis postavy ve francouzštině, druhý pracovní list byl na vyjádření emocí a charakteru osob. Nejdříve učitel ústní formu zopakoval známou slovní zásobu a objasnil novou. Dále probíhala diskuse o významných ženách ve Francii.

Druhá část hodiny byla zaměřena na produktivní dovednosti – strukturované psaní. Žáci si měli vybrat ženu ve své rodině, která je nejvíce ovlivnila a podle předem dané osnovy francouzsky popsat její vzhled, charakter, proč je pro ně důležitá a jak je ovlivnila. Na tomto zadání pracovali do konce hodiny. Kdo práci nestihl dokončit, měl ji za domácí úkol dodělat.

Španělský jazyk a literatura – 4. ESO věk 16 let (18 studentů)

Tuto hodinu vyučovala studentka magisterského studia v tandemu s vyučující

Téma hodiny byla argumentace ve slohových útvarech: typy argumentace. Probíhala práce s učebnicí, studentka se snažila vysvětlovat rozdíly mezi argumentací objektivní, subjektivní, rčením a citátem na příkladu 10 vět, ale mluvila velice potichu, vzadu ji nebylo vůbec slyšet a žáci vycítili, jak je nejistá, což se odráželo v jejich práci. Hlavní vyučující se je snažila usměrnit, ale podle mého názoru hodina moc nefungovala. Žáci měli určit o jaký typ argumentu se jedná. Pozorovala jsem velký rozdíl v práci s žáky u hlavní vyučující, která byla velice energická, šikovná a dokázala zaujmout a u studentky, které se moc nedařilo žáky zaujmout ani vést hodinu.

Jako zajímavost: učitel používal k vyvolávání žáků losování na tabletu, který automaticky vybral jméno.

Anglický jazyk (první cizí jazyk) – 2. ESO věk 14 let (19 studentů)

V této hodině jsem učila v tandemu s hlavní vyučující a byla přítomna i studentka magisterského studia, která byla na náslechu hodiny.

Téma hodiny bylo dílo Williama Shakespeara Romeo a Julie. Jako výchozí materiál sloužilo krátké video z videotéky British Council - moderní verze Romea a Julie v džínách – stejný příběh, ale přenesený do současnosti, který přesně kopíroval děj a postavy, nicméně pozadí, oblečení a situace byly moderní. Po shlédnutí tohoto příběhu, které trvalo asi 10 minut, jsme s žáky rozebrali jednotlivé postavy, provedli jejich klasifikaci, objasnili, kdo kam patří a nechali je převyprávět příběh formou každý student jednu větu tak, aby to navazovalo.

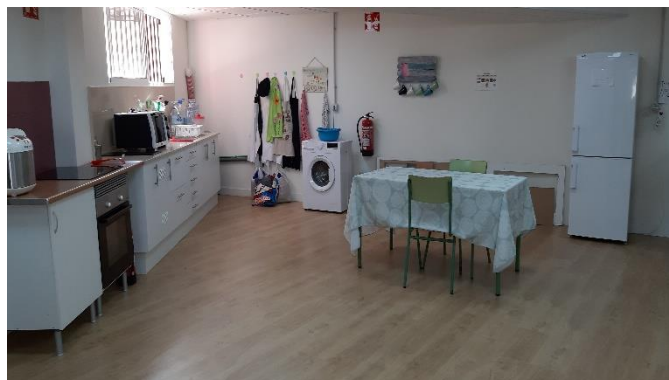
Následovalo rozdělení žáků do skupin po 3 a úkolem bylo změnit a anglicky napsat jiný konec příběhu tak, jak by se jim líbil. Já a vyučující jsme chodily mezi nimi a pomáhaly. Časově to zabralo asi 15 minut a poté všechny skupinky prezentovali svůj konec příběhu a ostatní hodnotili, jak se jim to povedlo.

V hodinách anglického jazyka žáci pracují s učebnicí nakladatelství Oxford University Press Spektrum 4, úroveň B1/B2. Učnice je stejně jako u nás celá v anglickém jazyce.

V porovnání s českými žáky se mi zdála úroveň anglického jazyka u španělských žáků nižší, žáci se nedokázali vyjadřovat souvisle ve větách, dělali velké množství chyb a měli velmi silný španělský přízvuk.

Výuka v praktické škole – znevýhodnění žáci

Jedno oddělení školy je **věnováno znevýhodněným žákům**. Aktuálně tam docházeli 4. Docházka trvá do 16 let, kdy končí povinná školní docházka. Mají svoji učebnu, která připomíná běžný byt, kde se každý den učí stlát postel, vařit jídlo, chodí s vyučující nakupovat do supermarketu, učí se prát v pračce, žehlit, prostírat a další každodenní úkony, aby byli v životě samostatní a soběstační. Střídají se u nich dvě speciální pedagogy.

březen 2022

Ing. Bc. Zdeňka Schormová, Ph.D.